

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul XII — Nr. 76

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRÂRI ȘI ALTE ACTE

Luni, 21 februarie 2000

SUMAR

	Pagina		Pagina
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE			
Decizia nr. 195 din 23 noiembrie 1999 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru	2-3	Decizia nr. 210 din 30 noiembrie 1999 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 288 ¹ alin. 1 din Codul de procedură civilă, introdus prin Ordonanța Guvernului nr. 13/1998 privind modificarea și completarea Codului de procedură civilă	8-9
Decizia nr. 199 din 23 noiembrie 1999 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 6 și 10 din Legea nr. 60/1991 privind organizarea și desfășurarea adunărilor publice	3-4	Decizia nr. 224 din 7 decembrie 1999 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 și 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/1999 privind protecția chirieșilor și stabilirea chiriei pentru spațiile cu destinația de locuințe	10-11
Decizia nr. 207 din 30 noiembrie 1999 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 din Hotărârea Guvernului nr. 389/1996 privind transmiterea unor spații comerciale aflate în administrarea consiliilor locale și a regiilor autonome către actualii deținători, modificată prin Hotărârea Guvernului nr. 505/1998, și a dispozițiilor art. 2 alin. (3) din Normele metodologice privind vânzarea către actualii deținători a unor spații comerciale construite din fondurile statului și aflate în administrarea consiliilor locale și a regiilor autonome de interes local de sub autoritatea acestora, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 505/1998	4-5	Decizia nr. 225 din 7 decembrie 1999 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor Legii nr. 178/1934 pentru reglementarea contractului de consignație	12-13
Decizia nr. 209 din 30 noiembrie 1999 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 311 din Codul de procedură civilă	6-7	Decizia nr. 226 din 7 decembrie 1999 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 și ale art. 15 lit. a) din Legea nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru	13-14
		Decizia nr. 230 din 14 decembrie 1999 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 7 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 32/1991 privind impozitul pe salarii, republicată	15-16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 195**

din 23 noiembrie 1999

**referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii nr. 146/1997
privind taxele judiciare de timbru**

Lucian Mihai	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Ioan Muraru	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Paula C. Pantea	— procuror
Doina Suliman	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru, excepție ridicată de Asociația familială „Lion” din Suceava în Dosarul nr. 10.348/1998 al Tribunalului Suceava — Secția comercială și de contencios administrativ.

La apelul nominal lipsesc părțile: Asociația familială „Lion” din Suceava și Societatea Comercială „Service Prompt” — S.R.L. din Suceava, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Cauza fiind în stare de judecată, reprezentantul Ministerului Public, ținând seama de jurisprudența Curții Constituționale în materie, solicită respingerea excepției de neconstituționalitate ridicată.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 27 aprilie 1999, pronunțată în Dosarul nr. 10.348/1998, Tribunalul Suceava — Secția comercială și de contencios administrativ a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru, ridicată de Asociația familială „Lion” din Suceava cu ocazia judecării apelului formulat împotriva Sentinței civile nr. 2.340 din 23 martie 1998, pronunțată de Judecătoria Suceava, în contradictoriu cu Societatea Comercială „Service Prompt” — S.R.L. din Suceava.

În motivarea excepției se susține că Legea nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru este neconstituțională în absența Legii funcționarului public și a Legii răspunderii ministeriale, care să instituie răspunderea pentru modul în care sunt gestionați banii publici, deoarece se încalcă art. 16 din Constituție privind egalitatea în drepturi.

Exprimându-și opinia, instanța de judecată apreciază că „excepția invocată este nefondată, motivat de faptul că orice acțiune și cerere introdusă la instanțele judecătorești se timbrează, iar nepromulgarea Legii funcționarului public și a Legii răspunderii ministeriale nu are nici o legătură cu obligația apelantei de a timbra legal apelul declarat”.

Potrivit art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

Guvernul, în punctul său de vedere, apreciază excepția ridicată ca fiind neîntemeiată și consideră că „argumentele invocate de reclamanta-apelantă nu pot fi reținute”, fiind „irrelevante” și neavând „nici o concludență pentru soluționarea cauzei”.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Potrivit art. 144 lit. c) din Constituție și art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Excepția de neconstituționalitate vizează dispozițiile Legii nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru, lege despre care autorul excepției susține că încalcă art. 16 din Constituție, referitor la egalitatea în drepturi, prin aceea că, pentru a putea fi aplicată, Legea nr. 146/1997 trebuie completată cu Legea privind Statutul funcționarilor publici și cu Legea privind responsabilitatea ministerială, care să instituie răspunderea pentru modul în care sunt gestionați banii publici.

Cu privire la aceste susțineri Curtea constată că, prin Decizia nr. 82 din 25 mai 1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 307 din 30 iunie 1999, a fost respinsă excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii nr. 146/1997, ridicată chiar de Asociația familială „Lion” din Suceava în Dosarul nr. 8.610/1998 al Tribunalului Iași. Pentru a pronunța această soluție Curtea a reținut că motivul referitor la neadoptarea Legii privind responsabilitatea ministerială, care să instituie răspunderea pentru modul în care sunt gestionați banii publici, nu poate fi primit, deoarece, pe de o parte, nu vizează o problemă de constituționalitate, ci una de legiferare, care, potrivit art. 58 alin. (1) din Constituție, este atributul exclusiv al Parlamentului, iar pe de altă parte, această critică nu are nici o legătură cu problema ce face obiectul litigiului aflat în fața instanței judecătorești.

Deoarece nu au intervenit elemente noi care să justifice reconsiderarea jurisprudenței Curții, această soluție își menține valabilitatea și în cauza de față.

Curtea constată că între timp, deși au intrat în vigoare Legea nr. 115/1999 privind responsabilitatea ministerială, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 300 din 28 iunie 1999, completată ulterior prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 130/1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 454 din 20 septembrie 1999, precum și Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 600 din 8 decembrie 1999, aceste reglementări nu au atras vreo consecință sub aspectul constituționalității prevederilor legale criticate.

În sfârșit, în ceea ce privește invocarea art. 16 din Constituție privind egalitatea în drepturi, Curtea constată că această critică este nesemnificativă în raport cu obiectul litigiului.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 și al art. 25 alin. (1) și (3) din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru, excepție ridicată de Asociația familială „Lion” din Suceava în Dosarul nr. 10.348/1998 al Tribunalului Suceava — Secția comercială și de contencios administrativ.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 23 noiembrie 1999.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
LUCIAN MIHAI

Magistrat-asistent,
Doina Suliman

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 199

din 23 noiembrie 1999

**referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 6 și 10 din Legea nr. 60/1991
privind organizarea și desfășurarea adunărilor publice**

Lucian Mihai	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Ioan Muraru	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Paula C. Pantea	— procuror
Doina Suliman	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 6 și 10 din Legea nr. 60/1991 privind organizarea și desfășurarea adunărilor publice, excepție ridicată de Leon Nica în Dosarul nr. 19.144/1998 al Judecătorei Sectorului 2 București.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din data de 16 noiembrie 1999 și au fost consemnate în Încheierea din aceeași dată, când, având nevoie de timp pentru a delibera, Curtea a amânat pronunțarea pentru data de 23 noiembrie 1999.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 11 februarie 1999, pronunțată în Dosarul nr. 19.144/1998, Judecătoria Sectorului 2 București a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 6 și 10 din Legea nr. 60/1991 privind organizarea și desfășurarea adunărilor publice. Excepția a fost ridicată de Leon Nica într-o cauză civilă ce are ca obiect soluționarea contestației formulate de autorul excepției împotriva Procesului-verbal din 10 octombrie 1998, emis de Secția 8 Poliție.

În motivarea excepției se susține că dispozițiile legale criticate încalcă prevederile constituționale ale art. 36 privind „libertatea întrunirilor” și ale art. 150 referitoare la „conflictul temporal de legi”.

Exprimându-și opinia, instanța de judecată apreciază că excepția este neîntemeiată, deoarece art. 6 și 10 din Legea nr. 60/1991 nu contravin textelor constituționale invocate, ele fiind „de natură a proteja valorile enumerate expres în art. 49 alin. (1) din Constituție”.

Potrivit art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

Președintele Camerei Deputaților, în punctul său de vedere, consideră că dispozițiile legale criticate sunt constituționale și în deplină concordanță cu art. 11 alin. 2 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, care „nu interzice ca restrângeri legale să fie impuse exercitării dreptului la libera întrunire de către membrii forțelor armate, ai poliției sau ai administrației de stat”.

În punctul său de vedere Guvernul consideră excepția ca fiind neîntemeiată, întrucât „libertatea întrunirilor poate fi supusă, prin lege, unor limitări sau condiționări, îndeosebi pentru a garanta serviciile esențiale necesare societății”.

Președintele Senatului nu a comunicat punctul său de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale președintelui Camerei Deputaților și Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile autorului excepției, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Potrivit art. 144 lit. c) din Constituție și art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Obiectul excepției îl constituie art. 6 și 10 din Legea nr. 60/1991 privind organizarea și desfășurarea adunărilor publice, care au următoarea redactare:

— Art. 6: „Organizarea adunărilor publice se declară la primăriile municipale, orașenești sau comunale, pe teritoriul cărora acestea urmează să se desfășoare.”

— Art. 10: „Primăriile pot, cu consultarea organului local al poliției, să interzică organizarea adunării publice, dacă dețin date din care rezultă că desfășurarea acesteia ar duce la încălcarea prevederilor art. 2 sau dacă, în perioada, la locul și pe traseele unde aceasta ar urma să aibă loc, se execută lucrări edilitar-gospodărești de amploare.”

Motivul principal de neconstituționalitate este acela că, potrivit art. 36 din Constituție, mitingurile, demonstrațiile sau

orice alte întruniri sunt libere și se pot organiza și desfășura numai în mod pașnic, fără nici un fel de armă, în timp ce dispozițiile legale criticate restrâng exercitarea acestei libertăți prin cerința obținerii unei autorizări prealabile.

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea Constituțională reține că dispozițiile art. 36 trebuie corelate cu cele ale art. 49 din Constituție, în sensul că exercițiul libertății întrunirilor poate comporta anumite restrângeri și condiționări, potrivit legii, tocmai pentru ca drepturile și libertățile garantate de Constituție cetățenilor, interesele acestora și, implicit, ordinea publică și securitatea națională să nu fie afectate.

Din perspectiva art. 11 și 20 din Constituție, Curtea observă că, de altfel, art. 11 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale prevede că exercițiul dreptului de întrunire poate face obiectul unor restricții care, potrivit legii, constituie măsuri necesare într-o societate democratică, între altele, pentru apărarea ordinii, a moralei sau a drepturilor și libertăților altora. În acest

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 1-3, al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 și al art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 6 și 10 din Legea nr. 60/1991 privind organizarea și desfășurarea adunărilor publice, excepție ridicată de Leon Nica în Dosarul nr. 19.144/1998 al Judecătoriei Sectorului 2 București.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 23 noiembrie 1999.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
LUCIAN MIHAI

Magistrat-asistent,
Doina Suliman

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 207

din 30 noiembrie 1999

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 din Hotărârea Guvernului nr. 389/1996 privind transmiterea unor spații comerciale aflate în administrarea consiliilor locale și a regiilor autonome către actualii deținători, modificată prin Hotărârea Guvernului nr. 505/1998, și a dispozițiilor art. 2 alin. (3) din Normele metodologice privind vânzarea către actualii deținători a unor spații comerciale construite din fondurile statului și aflate în administrarea consiliilor locale și a regiilor autonome de interes local de sub autoritatea acestora, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 505/1998

Lucian Mihai	— președinte
Ioan Muraru	— judecător
Costică Bulai	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Paula C. Pantea	— procuror
Maria Bratu	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 din Hotărârea Guvernului nr. 389/1996 privind transmiterea unor spații comerciale aflate în administrarea consiliilor locale și a regiilor autonome către actualii deținători, modificată prin Hotărârea

Guvernului nr. 505/1998, și a dispozițiilor art. 2 alin. (3) din Normele metodologice privind vânzarea către actualii deținători a unor spații comerciale construite din fondurile statului și aflate în administrarea consiliilor locale și a regiilor autonome de interes local de sub autoritatea acestora, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 505/1998, excepție ridicată de Societatea Comercială „Capa Prod” — S.R.L. din Sibiu în Dosarul nr. 3.799/1998 al Tribunalului Sibiu. La apelul nominal lipsesc părțile. Procedura de citare este legal îndeplinită.

Cauza fiind în stare de judecată, reprezentantul Ministerului Public solicită respingerea ca inadmisibilă a excepției ridicate, deoarece dispozițiile criticate nu fac parte din categoria dispozițiilor legale care pot constitui obiectul controlului de constituționalitate, potrivit art. 144 lit. c) din Constituție și art. 23 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 28 septembrie 1998, pronunțată în Dosarul nr. 3.799/1998, Tribunalul Sibiu a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 din Hotărârea Guvernului nr. 389/1996, modificată prin Hotărârea Guvernului nr. 505/1998, precum și a dispozițiilor art. 2 alin. (3) din Normele metodologice privind vânzarea către actualii deținători a unor spații comerciale construite din fondurile statului și aflate în administrarea consiliilor locale și a regiilor autonome de interes local de sub autoritatea acestora, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 505/1998, excepție ridicată de Societatea Comercială „Capa Prod” — S.R.L. din Sibiu.

Excepția a fost ridicată în cadrul unui proces civil având ca obiect acțiunea civilă intentată de Societatea Comercială „Capa Prod” — S.R.L. din Sibiu împotriva Primăriei Sibiu și a RAGCL Sibiu, pentru obligarea acestora să îi vândă un spațiu comercial.

În motivarea excepției autorul susține că aceste dispoziții, care limitează posibilitatea vânzării spațiilor comerciale doar la cele construite din fondurile statului și exceptează spațiile din clădirile monumente istorice, sunt neconstituționale, întrucât „încalcă Hotărârea Guvernului nr. 505/1998 și Ordonanța Guvernului nr. 88/1997 privind privatizarea societăților comerciale”.

Exprimându-și opinia, instanța consideră că dispozițiile criticate „nu pot fi neconstituționale atâta timp cât ele consfințesc indirect și garantează dreptul de proprietate privată, întrucât majoritatea imobilelor vechi aflate în proprietatea statului român și neconstruite din fondurile acestuia au fost trecute și preluate abuziv și fără plată în proprietatea acestuia”. Pe de altă parte, apreciază instanța, textele criticate „sunt în perfectă concordanță cu Constituția și nu pot fi declarate neconstituționale, dispozițiile Hotărârii Guvernului nr. 505/1998 și Ordonanței Guvernului nr. 88/1997 nefiind aplicabile în speță, precum nici Legea nr. 85/1992”.

Potrivit prevederilor art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului pentru a-și exprima punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

În punctul de vedere al Guvernului se apreciază că excepția este inadmisibilă, întrucât vizează dispoziții ale unei hotărâri a Guvernului precum și norme metodologice, iar „atribuțiile Curții Constituționale sunt expres și limitativ

menționate în art. 144 lit. c) din Constituție, care se referă doar la excepțiile privind neconstituționalitatea legilor și a ordonanțelor”, dispoziție preluată și în art. 23 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată. „Potrivit alin. (6) al art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, — se arată în continuare — instanța ar fi trebuit să respingă această excepție de neconstituționalitate printr-o încheiere motivată, fără a mai sesiza Curtea Constituțională, întrucât este inadmisibilă, fiind contrară prevederilor alin. (1) al aceluiași articol din lege.”

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au transmis punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, constată următoarele:

Art. 144 din Constituție, enumerând atribuțiile Curții Constituționale, prevede la lit. c) că aceasta „hotărăște asupra excepțiilor ridicate în fața instanțelor judecătorești privind neconstituționalitatea legilor și a ordonanțelor”, dispoziție preluată și de art. 23 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată. Aceste dispoziții constituționale și legale sunt de strictă interpretare.

În cauza de față excepția de neconstituționalitate vizează dispozițiile art. 1 din Hotărârea Guvernului nr. 389/1996 privind transmiterea unor spații comerciale aflate în administrarea consiliilor locale și a regiilor autonome către actualii deținători, modificată prin Hotărârea Guvernului nr. 505/1998, și dispozițiile art. 2 alin. (3) din Normele metodologice privind vânzarea către actualii deținători a unor spații comerciale construite din fondurile statului și aflate în administrarea consiliilor locale și a regiilor autonome de interes local de sub autoritatea acestora, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 505/1998.

Rezultă așadar că excepția ridicată este contrară prevederilor art. 23 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, iar, potrivit alin. (6) al aceluiași articol, instanța de judecată trebuia să o respingă ca fiind inadmisibilă, printr-o încheiere motivată, fără a sesiza Curtea Constituțională. Întrucât instanța de judecată nu a aplicat aceste dispoziții legale, Curtea urmează să respingă excepția ca fiind inadmisibilă.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 și al art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca fiind inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 din Hotărârea Guvernului nr. 389/1996 privind transmiterea unor spații comerciale aflate în administrarea consiliilor locale și a regiilor autonome către actualii deținători, modificată prin Hotărârea Guvernului nr. 505/1998, și a dispozițiilor art. 2 alin. (3) din Normele metodologice privind vânzarea către actualii deținători a unor spații comerciale construite din fondurile statului și aflate în administrarea consiliilor locale și a regiilor autonome de interes local de sub autoritatea acestora, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 505/1998, excepție ridicată de Societatea Comercială „Capa Prod” — S.R.L. din Sibiu în Dosarul nr. 3.799/1998 al Tribunalului Sibiu.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 30 noiembrie 1999.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
LUCIAN MIHAI

Magistrat-asistent,
Maria Bratu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 209

din 30 noiembrie 1999

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 311 din Codul de procedură civilă

Lucian Mihai	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Ioan Muraru	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Paula C. Pantea	— procuror
Florentina Geangu	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 311 din Codul de procedură civilă, excepție ridicată de Vlad Alexandru Ionescu în Dosarul nr. 868/1999 al Tribunalului București — Secția a IV-a civilă.

La apelul nominal se prezintă autorul excepției, lipsind Consiliul General al Municipiului București, Consiliul Local al Sectorului 5 București și Societatea Comercială „Cotroceni” — S.A., față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Cauza fiind în stare de judecată, autorul excepției solicită admiterea acesteia și constatarea că dispozițiile art. 311 din Codul de procedură civilă sunt neconstituționale, deoarece încalcă principiul separației puterilor în stat.

Reprezentantul Ministerului Public solicită respingerea excepției de neconstituționalitate, ca neîntemeiată, având în vedere că formula executorie vizează executarea unei anumite hotărâri, astfel încât dispoziția cuprinsă în această formulă rămâne fără suport în cazul desființării hotărârii respective de către instanța de recurs.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 5 mai 1999 Tribunalul București — Secția a IV-a civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 311 din Codul de procedură civilă, excepție ridicată de Vlad Alexandru Ionescu într-o cauză civilă având ca obiect judecarea apelului declarat de autorul excepției împotriva Sentinței nr. 8.980/1998 a Judecătorei Sectorului 5 București.

În motivarea excepției de neconstituționalitate se arată, în esență, că art. 311 din Codul de procedură civilă încalcă principiul separației puterilor în stat. Dezvoltând argumentarea, autorul excepției susține că prin separația puterilor în stat sfera de competență a fiecărei puteri este strict delimitată. În consecință, se apreciază că puterea judecătorească, având competența de a „spune legea”, nu are puterea să se amestece în „punerea în execuție a unei hotărâri judecătorești (care) intră în competența puterii executive”. De asemenea, se mai susține că „prin casarea unei hotărâri nu pot fi anulate actele de executare, fiindcă acestea sunt acte administrative intrate în circuitul civil și care pot fi supuse numai cenzurii instanțelor de contencios administrativ”. Pe de altă parte, în mod contradictoriu față de susținerea de mai sus, în final autorul excepției consideră că „actul de executare o dată intrat în circuitul civil, fiind emis în numele președintelui țării, nu poate fi desființat pe cale judecătorească, întrucât, conform art. 84 alin. (2) din Constituție, președintele țării se bucură de imunitate și actele emise de el sau în numele lui nu pot fi aduse în fața justiției”.

La data de 2 septembrie 1999 autorul excepției a depus la dosarul Curții Constituționale o petiție prin care arată că „ridică excepția de neconstituționalitate a recursului în anulare introdus de procurorul general împotriva Sentinței civile nr. 3.612 din 28 iunie 1993, pronunțată de Judecătoria Sectorului 5 București, întrucât recurentul nu are calitate procesuală activă”.

Exprimându-și opinia asupra excepției de neconstituționalitate, instanța arată că aceasta nu este întemeiată, deoarece „este firesc ca desființarea temeiului executării să se reflecte și în actele de executare realizate”. Totodată, se apreciază că prin prevederea legală criticată nu se încalcă nici o dispoziție constituțională, iar referitor la argumentul susținut de autorul excepției în legătură cu faptul că și măsura de desființare a actelor de executare ar trebui să fie luată în numele președintelui țării, sub care s-a luat măsura punerii în executare a hotărârii, instanța apreciază că prin art. 311 din Codul de procedură civilă se declară ineficacitatea actelor de executare a unei hotărâri judecătorești desființate. De asemenea, instanța consideră, în legătură cu această susținere a autorului excepției, că „nu reprezintă o chestiune de verificare a constituționalității legii, ci reprezintă obiecțiuni la modul de reglementare a întoarcerii executării în cazul casării hotărârii puse în executare (chestiune ce privește necesitatea sau oportunitatea reglementării legale)”. Instanța mai afirmă, de asemenea, că „nu se poate susține că prin declararea ineficacității formelor de executare, ca urmare a desființării hotărârii, se subminează autoritatea instituției prezidențiale, deoarece nu s-a pus în executare un act emis de președintele statului”.

În conformitate cu prevederile art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a Curții Constituționale a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

În punctul de vedere al Guvernului se apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Se consideră, în esență, că „executarea silită reprezintă ultima fază a procesului civil, în care se realizează în concret dreptul recunoscut printr-o hotărâre judecătorească sau printr-un alt titlu executoriu”. În ceea ce privește participarea puterii executive la executarea unei hotărâri judecătorești, se arată că „această participare nu reprezintă decât îndeplinirea atribuțiilor legale de a da concursul la realizarea activității de executare silită și nu confirmarea faptului că am fi în prezența unei activități proprii autorităților executive”. Se mai invocă și argumentul că întreaga executare, ca și validitatea titlului sunt supuse controlului instanței civile pe calea contestațiilor introduse de cei interesați. Se conchide, în acest sens, că „numai jurisdicția de drept comun, și nu cea specială a contenciosului administrativ, are competența generală să controleze regularitatea îndeplinirii justiției în toate cazurile de executare silită a obligațiilor stabilite potrivit legii”. În concluzie, se apreciază că dispozițiile art. 311 din Codul de procedură civilă sunt constituționale.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile autorului excepției de neconstituționalitate și ale

procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Potrivit art. 144 lit. c) din Constituție și art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă să soluționeze excepția ridicată.

Excepția de neconstituționalitate privește dispozițiile art. 311 din Codul de procedură civilă, potrivit cărora: „Hotărârea casată nu are nici o putere.

Actele de executare sau de asigurare făcute în puterea unei asemenea hotărâri sunt desființate de drept, dacă instanța de recurs nu dispune altfel.“

Autorul excepției, invocând neconstituționalitatea art. 311 din Codul de procedură civilă, apreciază că a fost încălcat principiul separației puterilor în stat.

Examinând această susținere, Curtea constată că, deși Constituția nu consacră în nici un text al său, *expressis verbis*, principiul separației puterilor, acest principiu rezultă din modul în care legea fundamentală reglementează autoritățile publice și competențele ce revin acestora. De altfel, Curtea Constituțională a consacrat în jurisprudența sa, în mai multe rânduri, aplicabilitatea acestui principiu, de exemplu prin Decizia nr. 9 din 7 martie 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 326 din 25 noiembrie 1994, și prin Decizia nr. 27 din 25 mai 1993, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 163 din 15 iulie 1993.

Totodată, în temeiul dispozițiilor art. 2 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, republicată, care prevăd că „*Sunt neconstituționale prevederile actelor normative [...] care încalcă dispozițiile sau principiile Constituției*“, Curtea constată că se poate pronunța asupra constituționalității unui text de lege prin raportarea acestuia la un principiu constituțional.

În aceste condiții, trecând la examinarea pe fond a excepției de neconstituționalitate, Curtea constată că dispozițiile art. 311 din Codul de procedură civilă sunt cuprinse în normele care reglementează procedura de judecată, și anume în Cartea a II-a „*Procedura contencioasă*“ din același cod. Conform art. 125 alin. (3) din Constituție, „*Competența și procedura de judecată sunt stabilite de lege*“. În consecință, reglementarea efectelor casării hotărârii judecătorești asupra actelor de executare a acestora este o prerogativă exclusivă a legiuitorului.

Invocarea principiului separației puterilor în stat în susținerea neconstituționalității dispozițiilor art. 311 din Codul de procedură civilă este nerelevantă pentru soluționarea excepției de neconstituționalitate ce face obiectul prezentei cauze. Faptul că textul criticat prevede că actele de executare sau de asigurare făcute în puterea unei hotărâri judecătorești casate sunt desființate de drept, dacă instanța de recurs nu dispune altfel, este consecința împrejurării că hotărârea judecătorească, investită cu formula executorie prevăzută la art. 269 din Codul de proce-

dură civilă, care a devenit astfel titlu executoriu, a fost desființată ca urmare a soluționării unei căi de atac. De altfel, însuși textul formulei executorii vizează executarea silită a unei anumite hotărâri judecătorești, în cazul în care aceasta este titlu executoriu, ceea ce presupune că dispoziția cuprinsă în această formulă rămâne fără suport în cazul desființării hotărârii respective de către instanța judecătorească superioară sesizată cu soluționarea căii de atac exercitate împotriva hotărârii. A considera, așa cum susține autorul excepției, că actul de executare ar trebui desființat, la rândul său, de instanța de contencios administrativ presupune un formalism excesiv, deoarece instanța de contencios nu ar avea ce soluționa, întrucât ea nu ar putea să mențină actul de executare a unei hotărâri care nu mai există.

În ceea ce privește susținerea autorului excepției, în sensul că puterea judecătorească ar încălca prerogativele Președintelui României în numele căruia s-a dispus prin formula executorie aducerea la îndeplinire a prevederilor hotărârii judecătorești, Curtea constată că aceasta este neîntemeiată, deoarece, dacă hotărârea este desființată de o instanță judecătorească, formula executorie rămâne fără obiect, iar actele de executare nu își mai au justificare, așa cum de altfel precizează dispozițiile art. 311 din Codul de procedură civilă, care prevede totodată excepția cazului în care instanța de recurs dispune altfel. De asemenea, este de reținut că desființarea efectelor actelor de executare, în cazul casării hotărârii, este dispusă prin lege și se produce de drept. Or, legea este obligatorie atât pentru instanța de judecată, cât și pentru autoritățile din sfera puterii executive. Legiuitorul care stabilește condițiile în care o hotărâre judecătorească devine titlu executoriu și conținutul formulei executorii este îndreptățit să reglementeze și situația efectelor casării hotărârii asupra actelor de executare efectuate în baza ei.

În consecință, Curtea constată că prevederile art. 311 din Codul de procedură civilă, care, în principiu, leagă situația actelor de executare de existența hotărârii ce se execută, sunt constituționale, urmând ca excepția de neconstituționalitate să fie respinsă.

Referitor la petiția depusă de autorul excepției de neconstituționalitate direct la dosarul Curții, prin care invocă neconstituționalitatea recursului în anulare introdus de procurorul general împotriva unei sentințe civile, Curtea Constituțională constată că aceasta nu poate fi primită, fiind contrară prevederilor art. 144 lit. c) din Constituție și dispozițiilor art. 23 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, conform cărora Curtea Constituțională „*hotărăște asupra excepțiilor ridicate în fața instanțelor judecătorești privind neconstituționalitatea legilor și ordonanțelor*“.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 alin. (3) și al art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 311 din Codul de procedură civilă, excepție ridicată de Vlad Alexandru Ionescu în Dosarul nr. 868/1999 al Tribunalului București — Secția a IV-a civilă.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 30 noiembrie 1999.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
LUCIAN MIHAI

Magistrat-asistent,
Florentina Geangu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 210

din 30 noiembrie 1999

**referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 288¹ alin. 1
din Codul de procedură civilă, introdus prin Ordonanța Guvernului nr. 13/1998
privind modificarea și completarea Codului de procedură civilă**

Lucian Mihai	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Ioan Muraru	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Paula C. Pantea	— procuror
Doina Suliman	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 288¹ din Codul de procedură civilă, introdus prin Ordonanța Guvernului nr. 13/1998 privind modificarea și completarea Codului de procedură civilă, excepție ridicată de Banca Agricolă — S.A. — Sucursala coordonatoare Prahova în Dosarul nr. 5.073/1998 al Curții Supreme de Justiție — Secția comercială.

La apelul nominal Banca Agricolă — S.A. — Sucursala coordonatoare Prahova este reprezentată de Mariana Tănase și Florin Niță, consilieri juridici; Gheorghe Savu este prezent personal și asistat de avocat Gheorghe Diaconescu; Viorica Liliana Savu este reprezentată de același avocat; lipsește Societatea Comercială „Boving” — S.A. Bărcănești, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Cauza fiind în stare de judecată, reprezentantul autorului excepției arată că în prezent actul de justiție este grav prejudiciat de dispoziția art. 288¹ din Codul de procedură civilă, introdus prin Ordonanța Guvernului nr. 13/1998, referitoare la regula motivării apelului în termen de 15 zile de la comunicarea hotărârii instanței de fond, prin aceea că stingherește și chiar uneori obstaculează accesul la justiție al părților într-o etapă jurisdicțională superioară. Apreciază, având în vedere caracterul devolutiv al apelului, că acest termen prohibitiv este inutil, întrucât instanța de apel trebuie să exercite controlul asupra fondului pentru a îndrepta, acolo unde este cazul, soluțiile date în prima instanță. De aceea susține că accesul la justiție trebuie să fie efectiv, nu formal, iar dreptul la apărare nu trebuie afectat prin reducerea unui termen de motivare a căii de atac. Referindu-se la rolul activ al judecătorului, arată că acesta este diluat până la dispariție de caracterul nerezonabil al termenelor de susținere a procesului. În continuare, arată că sentința civilă împotriva căreia s-a formulat apelul a fost pronunțată sub imperiul legii vechi, deci înainte de intrarea în vigoare a Ordonanței Guvernului nr. 13/1998, astfel că, în speță, instanța superioară a nesocotit principiul neretroactivității legii în materie civilă, consfințit de art. 15 alin. (2) din Constituție. În final, solicită admiterea excepției ridicate.

În cuvântul său avocatul părților Gheorghe Savu și Viorica Liliana Savu solicită respingerea excepției invocate, arătând că susținerile autoarei excepției reflectă încercarea de deturnare a conținutului drepturilor fundamentale consfințite în art. 21 și 24 din Constituție. Dispoziția legală criticată disciplinează evoluția procesului prin exercitarea dreptului la apel în termenul în care trebuie depuse motivările, redus la 15 zile, față de dispoziția art. 287

alin. (2) din Codul de procedură civilă, „până cel mai târziu la prima zi de înfățișare”, sub sancțiunea decăderii din drept. Sancțiunea procesuală a decăderii din dreptul de a exercita o cale de atac, în cazul neefectuării actului procedural în termenul legal imperativ este reglementată de art. 103 din Codul de procedură civilă, astfel că autorul excepției trebuia să invoce neconstituționalitatea acestui text, iar nu a Ordonanței Guvernului nr. 13/1998 care nu a instituit o atare sancțiune procedurală. Consideră că argumentul privind caracterul nerezonabil al termenelor de susținere a procesului este în discordanță cu politica juridică a statului referitoare la procesul civil, politică ce nu poate face obiectul negocierii, interpretării ori contestării la o autoritate efectivă. Cu privire la încălcarea art. 15 alin. (2) din Constituție apreciază că Ordonanța Guvernului nr. 13/1998, în speță, nu este retroactivă, deoarece nu a adus atingere actelor de procedură îndeplinite înainte de intrarea în vigoare a acesteia. În final, depune la dosar concluzii scrise.

Reprezentantul Ministerului Public arată că Băncii Agricole — S.A. — Sucursala coordonatoare Prahova îi aparține culpa neexercitării apelului în termenul imperativ acordat de lege, ceea ce motivează sancțiunea aplicată de instanța de apel. De asemenea, apreciază că, deși sentința civilă a fost pronunțată înainte de aplicarea Ordonanței Guvernului nr. 13/1998, acest fapt nu contravine principiului *tempus regit actum*. De altfel, art. 714 din Codul de procedură civilă a fost abrogat prin Legea nr. 59/1993, care introduce apelul, iar regulile de procedură sunt de strictă interpretare. În final, solicită respingerea excepției de neconstituționalitate ridicate.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 8 iunie 1999, pronunțată în Dosarul nr. 5.073/1998, Curtea Supremă de Justiție — Secția comercială a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 288¹ din Codul de procedură civilă, introdus prin Ordonanța Guvernului nr. 13/1998 privind modificarea și completarea Codului de procedură civilă. Excepția a fost ridicată de Banca Agricolă — S.A. — Sucursala coordonatoare Prahova cu ocazia soluționării recursului declarat împotriva Deciziei civile nr. 680 din 28 octombrie 1998, pronunțată de Curtea de Apel Ploiești.

În motivarea excepției se susține că textul de lege criticat, „prin care s-a stabilit un termen de 15 zile pentru motivarea apelului, încalcă art. 21 și 24 din Constituția României privind accesul liber la justiție și la garantarea dreptului la apărare”.

Exprimându-și opinia, instanța de judecată apreciază că excepția este neîntemeiată, deoarece „dispoziția cuprinsă în art. 288¹ din Codul de procedură civilă nu aduce atingere principiilor înscrise în art. 21 și 24 din Constituție.”

Potrivit art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției ridicate.

În punctul său de vedere Guvernul consideră că excepția este neîntemeiată, întrucât „Regula motivării apelului în termen nu reprezintă o restricție a vreunui drept, ci condiția necesară pentru a se contura cadrul judecării în apel pentru toate părțile și, totodată, pentru a se asigura, fără tergiversări, efectuarea controlului hotărârii atacate. În fața instanței de apel, ca de altfel în fața oricărei instanțe judecătorești reglementar sesizate, drepturile părților pot fi exercitate fără nici o îngrădire și, desigur, tot astfel și dreptul la apărare“.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției ridicate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile părților, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Potrivit art. 144 lit. c) din Constituție și art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, Curtea Constituțională este competentă să soluționeze excepția de neconstituționalitate, în privința căreia, cu precizările de mai jos, a fost legal sesizată.

Obiectul excepției, astfel cum acesta rezultă din încheierea instanței judecătorești în fața căreia a fost ridicată, îl constituie art. 288¹ din Codul de procedură civilă, introdus prin Ordonanța Guvernului nr. 13/1998, text care are următoarea redactare: „După comunicarea motivării hotărârii potrivit art. 288, părțile vor motiva apelul în fapt și în drept, prezentând și dovezile invocate în susținerea apelului, într-un termen de 15 zile de la comunicare. În cazul prevăzut de art. 261 alineatul ultim, termenul pentru motivarea apelului se socotește de la comunicarea hotărârii.“

Când dovezile propuse sunt martori sau înscrisuri nearătate la prima instanță, se vor aplica în mod corespunzător dispozițiile art. 112 pct. 5.

Președintele va înainta instanței de apel dosarul, împreună cu apelurile făcute, numai după împlinirea termenului de motivare a apelului pentru toate părțile.

Cu toate acestea, apelul va fi trimis de îndată, dacă s-a făcut cerere pentru suspendarea executării hotărârii primei instanțe.“

Pe de altă parte, din examinarea concluziilor scrise, depuse în susținerea excepției de neconstituționalitate, rezultă că aceasta privește doar dispoziția „într-un termen de 15 zile de la comunicare“, prevăzută la alin. 1 al art. 288¹ din Codul de procedură civilă, introdus prin Ordonanța

Guvernului nr. 13/1998. În această situație, având în vedere prevederile art. 144 lit. c) din Constituție și cele ale art. 23 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, republicată, Curtea Constituțională urmează să se pronunțe asupra excepției de neconstituționalitate, astfel cum a fost invocată de parte, iar nu cu privire la ansamblul dispozițiilor art. 288¹ din Codul de procedură civilă, dispoziții în mod eronat indicate de instanța de judecată, prin încheiere, ca fiind obiect al excepției de neconstituționalitate.

Analizând fundamentarea excepției, Curtea constată că nu se poate reține incompatibilitatea stabilirii unui termen în vederea depunerii motivelor de apel cu prevederile constituționale ale art. 21 referitoare la accesul liber la justiție și cu cele ale art. 24 privind dreptul la apărare, deoarece motivarea apelului este una dintre regulile procedurii de judecată, care se stabilește prin lege, în temeiul art. 125 alin. (3) din Constituție, conform căruia „Competența și procedura de judecată sunt stabilite de lege“.

În realitate, prin dispoziția legală criticată se urmărește ca exercitarea dreptului de a folosi o cale de atac să se realizeze cu bună-credință, în sensul prevederilor constituționale ale art. 54, potrivit cărora: „Cetățenii români, cetățenii străini și apatrizii trebuie să-și exercite drepturile și libertățile constituționale cu bună-credință, fără să încalce drepturile și libertățile celorlalți.“ Posibilitatea depunerii necircumstanțiate într-un interval de timp a motivelor de apel contravine cerinței de a se soluționa cauza într-un termen rezonabil. Stabilirea unui astfel de termen are ca finalitate asigurarea celerității procesului, constituind o garanție a securității raporturilor juridice.

De altfel, în actualul nostru sistem de drept, temeiul constituțional al exercitării căilor de atac îl constituie prevederile art. 128, din care rezultă că împotriva hotărârilor judecătorești părțile interesate pot exercita căile de atac în condițiile legii. Această dispoziție constituțională se referă, desigur, inclusiv la termenele de exercitare a căilor de atac.

În sfârșit, constatând că dispoziția cuprinsă în art. 288¹ alin. 1 din Codul de procedură civilă, privitoare la motivarea apelului în fapt și în drept într-un termen de 15 zile de la comunicarea motivării hotărârii potrivit art. 288 din același cod, nu conține elemente de retroactivitate, nefiind astfel încălcate prevederile constituționale ale art. 15 alin. (2), Curtea urmează să respingă excepția de neconstituționalitate ridicată.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 și al art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 288¹ alin. 1 din Codul de procedură civilă, introdus prin Ordonanța Guvernului nr. 13/1998 privind modificarea și completarea Codului de procedură civilă, excepție ridicată de Banca Agricolă — S.A. — Sucursala coordonatoare Prahova în Dosarul nr. 5.073/1998 al Curții Supreme de Justiție — Secția comercială.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 30 noiembrie 1999.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
LUCIAN MIHAI

Magistrat-asistent,
Doina Suliman

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 224

din 7 decembrie 1999

**referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 și 2
din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/1999 privind protecția chirieșilor
și stabilirea chiriei pentru spațiile cu destinația de locuințe**

Lucian Mihai	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Ioan Muraru	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Paula C. Pantea	— procuror
Maria Bratu	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 și 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/1999 privind protecția chirieșilor și stabilirea chiriei pentru spațiile cu destinația de locuințe, excepție ridicată de Agripina Mocodeanu, Ștefan Mocodeanu și Elena Mocodeanu în Dosarul nr. 11.523/1997 al Judecătoriei Sectorului 1 București.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din data de 30 noiembrie 1999, fiind consemnate în încheierea de la acea dată, când Curtea, având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat pronunțarea pentru data de 7 decembrie 1999.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 30 aprilie 1999, pronunțată în Dosarul nr. 11.523/1997, Judecătoria Sectorului 1 București a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 și 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/1999 privind protecția chirieșilor și stabilirea chiriei pentru spațiile cu destinația de locuințe, excepție ridicată de Agripina Mocodeanu, Ștefan Mocodeanu și Elena Mocodeanu în cadrul unei acțiuni civile de evacuare dintr-o locuință, pentru lipsa titlului locativ.

În motivarea excepției se arată că prin textele menționate s-a introdus un regim discriminatoriu în ceea ce privește ocrotirea proprietății private, cu încălcarea art. 41 alin. (2) din Constituție, text care consacră egala ocrotire a acestei proprietăți, indiferent de titular. Discriminarea provine, în opinia autorilor excepției, din durata diferită a prelungirii contractelor de închiriere, de 5 ani, în cazul imobilelor deținute de stat, și, respectiv, de cel mult 3 ani, în ipoteza locuințelor redobândite de foștii proprietari sau de moștenitorii acestora. Inegalitatea în regimul de ocrotire a proprietății private se referă, în opinia autorilor excepției de neconstituționalitate, și la condițiile în care are loc prelungirea contractelor de închiriere, pe de o parte, de plin drept, în cazul imobilelor statului, și, pe de altă parte, numai la cererea chirieșului în cazul locuințelor proprietatea persoanelor fizice. Autorii excepției au mai precizat că aproape toate textele ordonanței sunt neconstituționale, întrucât stabilesc o procedură de favoare pentru proprietarii particulari în prelungirea contractelor de închiriere, în ceea ce privește încheierea unor noi contracte, evacuarea chirieșilor etc., acestea alăturându-se celor arătate referitor la regimul proprietății. Asemenea aspecte ar încălca, în opinia autorilor excepției, și dispozițiile art. 16 și 21 din Constituție privind egalitatea cetățenilor în fața legii și, respectiv, accesul liber la justiție.

Exprimându-și opinia, instanța judecătorească apreciază că prevederile ce fac obiectul excepției sunt constituționale; diferența dintre perioadele pentru care s-au prelungit contractele de închiriere în scopul ocrotirii chirieșilor nu este de natură să conducă la concluzia că se urmărește crearea unei deosebiri privind protecția dreptului de proprietate privată al statului față de cea oferită dreptului de proprietate al particularilor.

Potrivit art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a-și exprima punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

Guvernul, în punctul său de vedere, consideră că măsura de protecție a chirieșilor prin prelungirea duratei contractelor de închiriere reprezintă o limitare, stabilită prin lege, a exercițiului dreptului de proprietate pentru titularii acestuia; această limitare ar fi însă conformă cu prevederile art. 41 alin. (1) din Constituție, potrivit cărora conținutul și limitele dreptului de proprietate sunt stabilite prin lege. Se precizează că „perioadele de timp diferite pentru care se prelungesc contractele de închiriere prevăzute la art. 1 și 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/1999 nu pot determina concluzia că se încalcă principiul ocrotirii egale a proprietății, indiferent de titular“. Se mai consideră că, de altfel, cel interesat în ridicarea unei astfel de excepții poate fi numai titularul dreptului de proprietate, iar nu chirieșul. Constituția apără dreptul de proprietate, iar reglementarea contractului de închiriere nu privește regimul general al proprietății. În ceea ce privește argumentul folosit de autorii excepției, în sensul că textele contestate ar încălca principiul egalității cetățenilor, consacrat de art. 16 din Constituție, Guvernul îl consideră ca nefiind neîntemeiat, dat fiind că acest principiu presupune instituirea unui tratament egal numai în situații egale, fiind admisibile soluții legislative diferite pentru situații diferite. Or, în cazul de față, Guvernul consideră că este vorba despre situații diferite. Atunci când este vorba despre suprafețe deținute de stat (ori de unitățile administrativ-teritoriale ale acestuia), soluția are în vedere obligația statului de a lua măsuri de protecție socială față de cetățeni, pe când în al doilea caz intervine principiul garantării dreptului de proprietate privată în contextul limitelor prevăzute de lege. „Se poate, deci, observa — consideră Guvernul — că reglementarea conținută de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/1999 încearcă să îmbine interesul general cu cel particular, asigurând atât exercitarea dreptului de proprietate, cât și protecția chirieșilor. Soluțiile adoptate prin ordonanța de urgență nu pot fi deci considerate contrare dispozițiilor art. 16 din Constituție.“

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, punctul de vedere al Guvernului, susținerile părților prezente, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Potrivit art. 144 lit. c) din Constituție și art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, Curtea Constituțională este competentă să soluționeze excepția cu care a fost sesizată.

Excepția de neconstituționalitate privește dispozițiile art. 1 și 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/1999 privind protecția chiriașilor și stabilirea chiriei pentru spațiile cu destinația de locuințe, care au următorul cuprins:

— Art. 1: „Durata contractelor de închiriere pentru suprafețele locative deținute de stat sau de unitățile administrative ale acestuia la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență, cu destinația de locuințe sau folosite de unități de învățământ, de așezăminte social-culturale ori ca sedii de partide politice legal înregistrate, de sindicate sau de organizații neguvernamentale, aflate în curs de executare, se prelungește de drept pentru o perioadă de 5 ani de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență.”

— Art. 2: „Durata contractelor de închiriere încheiate după prelungirea sau reînnoirea contractelor de închiriere în baza Legii nr. 17/1994, pentru suprafețele cu destinația de locuință redobândite de foștii proprietari sau de moștenitorii acestora anterior intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență, se prelungește, la cererea chiriașului, pentru o perioadă de cel mult 3 ani de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență.”

Autorii excepției consideră că dispozițiile legale criticate sunt neconstituționale, deoarece prevăd un regim discriminatoriu în ceea ce privește ocrotirea proprietății private, contravenind astfel prevederilor art. 41 alin. (2) din legea fundamentală.

Critica este neîntemeiată pentru următoarele motive:

Potrivit art. 41 alin. (1) din Constituție, conținutul și limitele dreptului de proprietate sunt stabilite prin lege. Această prevedere permite legiuitorului ca, în considerarea unor interese specifice, să instituie reguli care să armonizeze incidența și a altor drepturi fundamentale ale cetățenilor decât cel de proprietate, într-o interpretare sistematică a Constituției, astfel încât ele să nu fie suprimate prin modul de reglementare a dreptului de proprietate. În acest sens Curtea Constituțională, prin Decizia nr. 6/1992, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 48 din 4 martie 1993, a statuat că reglementarea contractului de închiriere nu privește regimul proprietății.

Măsurile de protecție a chiriașilor, instituite prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/1999, își au temeiul constituțional în prevederile art. 43 alin. (1) și în cele ale art. 134 alin. (2) lit. f) din Constituție, potrivit cărora:

— Art. 43 alin. (1): „Statul este obligat să ia măsuri de dezvoltare economică și de protecție socială, de natură să asigure cetățenilor un nivel de trai decent.”

— Art. 134 alin. (2) lit. f): „Statul trebuie să asigure: [...] f) crearea condițiilor necesare pentru creșterea calității vieții.”

Conținutul noțiunii „nivel de trai decent” nu este definit de Constituție, dar el trebuie examinat în raport cu situațiile

avute în vedere de legiuitor, precum și în funcție de reglementările internaționale privind drepturile omului, obligatorii în temeiul art. 11 și 20 din Constituție.

În acest sens, potrivit art. 25 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, dreptul la un nivel de trai corespunzător cuprinde, printre altele, și dreptul la locuință. În același sens, art. 11 din Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale, prevăzând obligația statelor de a recunoaște dreptul oricărei persoane la un nivel de trai suficient pentru ea însăși și familia sa, se referă, în mod expres, și la locuință.

Legea internă trebuie să dezvolte aceste principii, aducând soluții concrete în diferite domenii supuse reglementării. Rezultă deci că legiuitorul, dând curs acestor dispoziții, este îndreptățit, stabilind conținutul și limitele dreptului de proprietate, să țină seama nu numai de interesele proprietarilor, ci și de cele ale chiriașilor, cărora trebuie să le asigure dreptul la o locuință, realizând un echilibru între cele două comandamente constituționale.

De altfel, prelungirea prin lege a duratei contractelor de închiriere este cunoscută și în alte țări, precum și în legislația interbelică din țara noastră. De aceea reglementarea cuprinsă în art. 1 și 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/1999 reprezintă o măsură de politică legislativă, care se înscrie în ansamblul prevederilor legii fundamentale. Diferența privind durata cu care se prelungesc aceste contracte (și anume 3 și, respectiv, 5 ani) se explică prin preocuparea statului ca limitarea adusă exercitării dreptului de proprietate să fie minimă în cazul imobilelor restituite foștilor proprietari, în timp ce, în cazul locuințelor aparținând statului însuși, protecția chiriașilor trebuie să prevaleze.

Examinând susținerile autorilor excepției cu privire la încălcarea dispozițiilor art. 16 din Constituție, Curtea constată că acestea nu pot fi primite. Textele de lege criticate nu instituie privilegii sau discriminări între cetățeni și nu încalcă principiul constituțional al egalității în drepturi a cetățenilor, consacrat prin art. 16 din Constituție, tratamentul egal impunându-se doar pentru cetățenii aflați în situații identice. Sub acest aspect Curtea Constituțională a reținut în mod constant că principiul egalității nu înseamnă uniformitate, așa încât, dacă la situații egale trebuie să corespundă un tratament egal, la situații diferite tratamentul juridic nu poate fi decât diferit. În acest sens sunt, de exemplu, deciziile nr. 70/1993, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 307 din 27 decembrie 1993, și nr. 49/1998, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 161 din 23 aprilie 1998.

Și, în fine, în legătură cu susținerea potrivit căreia cele două texte ale ordonanței de urgență a Guvernului ar contraveni prevederilor art. 21 din Constituție referitor la accesul liber la justiție, Curtea constată că acest text nu are incidență în cauză.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 1–3, al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 și al art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 și 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/1999 privind protecția chiriașilor și stabilirea chiriei pentru spațiile cu destinația de locuințe, excepție ridicată de Agripina Mocodeanu, Ștefan Mocodeanu și Elena Mocodeanu în Dosarul nr. 11.523/1997 al Judecătoria Sectorului 1 București.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 7 decembrie 1999.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
LUCIAN MIHAI

Magistrat-asistent,
Maria Bratu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 225

din 7 decembrie 1999

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor Legii nr. 178/1934 pentru reglementarea contractului de consignație

Lucian Mihai	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Ioan Muraru	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Paula C. Pantea	— procuror
Gabriela Dragomirescu	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor Legii nr. 178/1934 pentru reglementarea contractului de consignație, excepție ridicată de Maria Șelariu în Dosarul nr. 8.751/1998 al Judecătorei Brăila.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din data de 30 noiembrie 1999, când Curtea, având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat pronunțarea pentru data de 7 decembrie 1999.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 5 aprilie 1999, pronunțată în Dosarul nr. 8.751/1998, Judecătoria Brăila a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor Legii nr. 178/1934, excepție ridicată de Maria Șelariu într-o cauză în care aceasta a fost trimisă în judecată pentru săvârșirea unui număr de 12 infracțiuni, dintre care 11 constau în fapte având legătură cu contractul de consignație reglementat de legea criticată. În motivarea excepției se susține că Legea nr. 178/1934, fiind promulgată printr-un decret regal, nu poate fi aplicată sub imperiul actualei Constituții, care consacră o altă formă de guvernământ, și în condițiile altor realități economice. Se mai arată că în anumite texte ale legii se fac referiri la „Vechiul Regat” și la „provinciile unite”, ceea ce contravine art. 1 alin. (1) din Constituție. De asemenea, se susține că majoritatea prevederilor legii sunt în contradicție cu dispozițiile art. 16 alin. (1) și (2) din Constituție, întrucât consacră privilegiu pentru una dintre părțile contractante, respectiv pentru deponent ori consignatar. O serie de articole din Legea nr. 178/1934 „contravin flagrant sistemului financiar-contabil actual, structurat și organizat în baza legilor constituționale nr. 27 și nr. 87/1994”. Autorul excepției de neconstituționalitate se referă, în continuare, și la dificultățile derulării raporturilor decurgând din contractul de consignație atunci când obiectul acestui contract este constituit din produse electronice sau electrocasnice, deoarece asemenea produse nu existau la data adoptării Legii nr. 178/1934. Pentru motivele arătate autorul excepției consideră că Legea nr. 178/1934 contravine art. 1 alin. (1) și (2), art. 16 alin. (1) și alin. (2), art. 77 alin. (1)–(3) și art. 78 din Constituție.

Exprimându-și opinia, instanța de judecată apreciază că Legea nr. 178/1934 nu contravine Constituției și, fiind în vigoare, urmează să fie aplicată în soluționarea cauzei.

Potrivit prevederilor art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

Președintele Camerei Deputaților apreciază că dispozițiile Legii nr. 178/1934 pentru reglementarea contractului de consignație sunt în deplin acord cu prevederile constituționale. Se arată că instituția contractului de consignație este perfect compatibilă cu principiile economiei de piață, iar stabilirea unor măsuri sancționatorii mai severe, pentru faptele săvârșite de consignatari, nu semnifică o îngrădire a libertății comerțului, ci asigurarea ca, pe acest segment, activitatea comercială să se desfășoare cu un plus de loialitate și bună-credință din partea celui care are obligații contractuale sporite. Se mai arată că „se poate discuta măsura în care dispozițiile Legii nr. 178/1934 sunt corelate cu legislația de după 1989, dar aceasta reprezintă un aspect de politică legislativă și nu unul de constituționalitate”.

În punctul de vedere al Guvernului se apreciază că excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă, întrucât în realitate, în speță, autorul excepției ridică o problemă de aplicare a legii, iar nu de constituționalitate. În consecință, se consideră că instanța de judecată ar fi trebuit să respingă excepția de neconstituționalitate printr-o încheiere motivată, fără a mai sesiza Curtea Constituțională.

Președintele Senatului nu a comunicat punctul său de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale președintelui Camerei Deputaților și Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

În temeiul art. 144 lit. c) și al art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, Curtea Constituțională este competentă să soluționeze excepția cu care a fost legal sesizată.

Examinând excepția de neconstituționalitate care privește dispozițiile Legii nr. 178/1934 pentru reglementarea contractului de consignație, Curtea constată că aceasta este neîntemeiată și urmează să fie respinsă.

Autorul excepției de neconstituționalitate consideră că Legea nr. 178/1934 încalcă art. 1 alin. (1) și (2) din Constituție, prin aceea că a fost promulgată printr-un decret regal, iar unele texte fac referire la „Vechiul Regat” și la „provinciile unite”, or, susține acesta, potrivit dispozițiilor constituționale invocate, „România este stat național, suveran și independent, unitar și indivizibil. Forma de guvernământ a statului român este republica”.

Criticile nu pot fi reținute, întrucât îndeplinirea condițiilor formale de validitate a Legii nr. 178/1934 trebuie raportată la reglementările constituționale și legale din momentul adoptării legii, potrivit principiului *tempus regit actum*. Pe de altă parte, conținutul acestui act normativ nu contrazice prevederile și principiile constituționale, astfel încât Legea nr. 178/1934, desi anterioară Constituției din 1991, este în vigoare, fiind aplicabile dispozițiile art. 150 alin. (1) din legea fundamentală, potrivit căroră „Legile și toate celelalte acte normative rămân în vigoare, în măsura în care ele nu contravin prezentei Constituții”.

Curtea constată, de asemenea, că prevederile cuprinse în Constituție la art. 77 referitor la „Promulgarea legii” și la art. 78 privind „Intrarea în vigoare a legii”, invocate în susținerea neconstituționalității legii criticate, nu au legătură cu soluționarea excepției ridicate în cauză.

Legea nr. 178/1934 nu încalcă nici prevederile art. 16 alin. (1) și (2) din Constituție, care consacră egalitatea

cetătenilor în fața legii. Prin încheierea contractului de conșignație nu se creează, așa cum susține autorul excepției, o inegalitate a părților, ci se stabilesc drepturi și obligații specifice, pe de o parte, ale consignatului, iar pe de altă parte, ale consignatarului, potrivit naturii contractului.

De altfel acest aspect, ca și susținerile referitoare la neconcordanța dintre legile în vigoare în această materie, nu sunt probleme de constituționalitate și, în consecință, Curtea nu este competentă să se pronunțe asupra acestora.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 alin. (3) și al art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a prevederilor Legii nr. 178/1934 pentru reglementarea contractului de conșignație, excepție ridicată de Maria Șelariu în Dosarul nr. 8.751/1998 al Judecătorei Brăila.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 7 decembrie 1999.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
LUCIAN MIHAI

Magistrat-asistent,
Gabriela Dragomirescu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 226

din 7 decembrie 1999

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 și ale art. 15 lit. a) din Legea nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru

Lucian Mihai	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Ioan Muraru	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Paula C. Pantea	— procuror
Florentina Geangu	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 și ale art. 15 lit. a) din Legea nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru, excepție ridicată de Ilie Mircea Rai în Dosarul nr. 1.246/1999 al Curții Supreme de Justiție — Secția civilă.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din data de 30 noiembrie 1999, în prezența autorului excepției de neconstituționalitate și a reprezentantului Ministerului Public, fiind consemnate în încheierea de la aceeași dată, când Curtea, având în vedere cererea autorului excepției de amânare a pronunțării în vederea depunerii notelor scrise, a amânat pronunțarea pentru data de 7 decembrie 1999.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 25 iunie 1999, pronunțată în Dosarul nr. 1.246/1999, Curtea Supremă de Justiție — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 și ale art. 15 lit. a) din Legea nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru, excepție ridicată de Ilie Mircea Rai. Obiectul litigiului în fața instanțelor de judecată îl constituie cererea formulată de reclamantul Ilie Mircea Rai, prin care solicită ca pârâta Societatea Comercială „Dunapref” — S.A. din Giurgiu să fie

obligată, în temeiul Legii nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe, să perfecteze cu reclamantul, în calitate sa de autor principal, un contract de cesiune exclusivă, în vederea negocierii remunerației cuvenite.

În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține că stabilirea taxelor de timbru pentru drepturile de autor „descurajează activitatea creativă”, fiind „o modalitate de a-i obstrucționa pe aceștia la dobândirea drepturilor lor patrimoniale și nepatrimoniale” și are scopul de „a submina economia națională”. Prin notele scrise depuse la dosar, Ilie Mircea Rai susține că prevederile art. 5 și ale art. 15 lit. a) din Legea nr. 146/1997 încalcă dispozițiile constituționale ale art. 21 alin. (1) privind accesul liber la justiție, ale art. 30 referitoare la libertatea de exprimare, ale art. 38 care reglementează munca și protecția socială a muncii, ale art. 43 privind nivelul de trai, ale art. 50 privind fidelitatea față de țară, ale art. 51 privind respectarea Constituției și legilor și ale art. 134 alin. (2) lit. b) și c) referitoare la obligațiile statului privind protejarea intereselor naționale în activitatea economică, financiară și valutară, precum și stimularea cercetării științifice naționale.

Exprimându-și opinia, Curtea Supremă de Justiție apreciază că excepția ridicată este neîntemeiată.

În conformitate cu prevederile art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a Curții Constituționale a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

Președintele Camerei Deputaților, în punctul său de vedere, consideră că excepția este neîntemeiată, deoarece argumentele referitoare la neconstituționalitatea prevederilor art. 5 și ale art. 15 lit. a) din Legea nr. 146/1997 privesc „aspecte legate de aplicarea legii, și anume: corelația dintre existența unui contract de muncă și realizarea unei lucrări de proiectare, efectele acestei corelații în ce privește

existența unui drept de autor, precum și reflectarea acestei situații juridice în plan procesual, cu privire la stabilirea taxelor judiciare de timbru“. Pe cale de consecință se apreciază că în speță competența soluționării problemelor juridice menționate revine instanței de judecată.

În punctul de vedere al Guvernului se apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, întrucât textele de lege criticate sunt în concordanță cu prevederile art. 21, 30, 38, 43, 50, 51 și ale art. 134 alin. (2) lit. b) și c) din Constituție. Se mai arată că accesul liber la justiție, prevăzut de art. 21 din Constituție, nu presupune gratuitatea actului de justiție, acest text fiind corelat cu prevederile art. 53 alin. (1), potrivit cărora „*Cetățenii au obligația să contribuie, prin impozite și taxe, la cheltuielile publice*“, taxa de timbru fiind o modalitate de acoperire în parte a cheltuielilor pe care le implică serviciul public al justiției. În susținerea acestui punct de vedere se invocă și jurisprudența Curții Constituționale.

Președintele Senatului nu a comunicat punctul său de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale președintelui Camerei Deputaților și Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, notele scrise depuse de autorul excepției, susținerile părții prezente, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Potrivit art. 144 lit. c) din Constituție și art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă să soluționeze excepția ridicată.

Excepția de neconstituționalitate privește dispozițiile art. 5 și ale art. 15 lit. a) din Legea nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru, care au următorul conținut:

– Art. 5: „*Cererile formulate în domeniul drepturilor de autor și de inventator se taxează după cum urmează:*

a) cereri pentru recunoașterea dreptului de autor și a celor conexe, pentru constatarea încălcării acestora și repararea prejudiciilor, inclusiv plata drepturilor de autor și a sumelor convenite pentru opere de artă, precum și pentru luarea de măsuri în scopul prevenirii producerii unor pagube iminente sau pentru asigurarea reparării acestora;“

– Art. 15: „*Sunt scutite de taxe judiciare de timbru acțiunile și cererile, inclusiv cele pentru exercitarea căilor de atac, referitoare la:*

a) încheierea, executarea și încetarea contractului individual de muncă, orice drepturi ce decurg din raporturi de muncă, stabilirea impozitului pe salarii, drepturile decurgând din executarea contractelor colective de muncă și cele privind soluționarea conflictelor colective de muncă, precum și executarea hotărârilor pronunțate în aceste litigii;“

Autorul excepției de neconstituționalitate consideră că aceste prevederi legale contravin art. 21 alin. (1) din Constituție privind accesul liber la justiție.

Examinând această susținere, Curtea constată că textul constituțional invocat, potrivit căruia „*Orice persoană se poate adresa justiției pentru apărarea drepturilor, a libertăților și a intereselor sale legitime*“, nu prevede gratuitatea justiției. Prin urmare, regula este cea a timbrării acțiunilor în justiție, excepțiile existând numai în măsura în care sunt stabilite de legiuitor. Taxa de timbru este o modalitate de acoperire în parte a cheltuielilor pe care le implică serviciul public al justiției. Potrivit legii, contribuția justițiabilului, prin avansarea unei părți din aceste cheltuieli, poate fi recuperată de la partea care cade în pretenții.

Cu privire la susținerile conform cărora taxele de timbru percepute în temeiul textelor legale criticate „*descurajează activitatea creativă*“ și „*subminează economia națională*“, încălcând astfel art. 134 alin. (2) lit. b) și c) din Constituție, se constată că statul, în temeiul acestor dispoziții constituționale, are obligația de a proteja interesele naționale în activitatea economică, financiară și valutară, precum și de a stimula cercetarea științifică națională, astfel cum, de altfel, afirmă și autorul excepției. Dar îndeplinirea acestor obligații nu implică scutirea de plata taxelor de timbru pentru valorificarea în justiție a dreptului de autor sau de inventator.

În sfârșit, în legătură cu celelalte susțineri invocate de autorul excepției privind încălcarea prevederilor constituționale ale art. 30 referitoare la libertatea de exprimare, ale art. 38 care reglementează munca și protecția socială a muncii, ale art. 43 privind nivelul de trai, ale art. 50 privind fidelitatea față de țară și ale art. 51 privind respectarea Constituției și a legilor, Curtea constată că acestea nu pot fi primite, întrucât sunt nerelevante pentru soluționarea excepției de neconstituționalitate, neavând incidență cu obiectul cauzei.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 alin. (3) și al art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 și ale art. 15 lit. a) din Legea nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru, excepție ridicată de Ilie Mircea Rai în Dosarul nr. 1.246/1999 al Curții Supreme de Justiție – Secția civilă.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 7 decembrie 1999.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
LUCIAN MIHAI

Magistrat-asistent,
Florentina Geangu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 230

din 14 decembrie 1999

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 7 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 32/1991 privind impozitul pe salarii, republicată

Ioan Muraru	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Paula C. Pantea	— procuror
Marioara Prodan	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 7 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 32/1991 privind impozitul pe salarii, republicată, excepție ridicată de Ion Gioabă în Dosarul nr. 3.010/1999 al Tribunalului Buzău.

La apelul nominal se constată lipsa părților.

Procedura de citare este legal îndeplinită.

Cauza fiind în stare de judecată, procurorul pune concluzii de respingere a excepției, arătând că dispoziția legală criticată a mai făcut obiectul controlului de constituționalitate al Curții, iar prin mai multe decizii, printre care se află și Decizia nr. 112 din 13 iulie 1999, s-a constatat concordanța sa cu prevederile legii fundamentale, respingându-se excepția. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să schimbe jurisprudența Curții Constituționale, acesta solicită respingerea excepției, textul de lege criticat nefiind contrar Constituției.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 15 septembrie 1999, pronunțată în Dosarul nr. 3.010/1999, Tribunalul Buzău a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 7 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 32/1991 privind impozitul pe salarii, republicată, excepție ridicată de Ion Gioabă. Obiectul litigiului în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate îl constituie apelul declarat de Ion Gioabă împotriva Sentinței civile nr. 2.351 din 30 martie 1999 a Judecătoria Buzău, prin care s-a respins contestația sa la decizia de imputare emisă de Societatea Comercială Foraj Sonde — S.A. din Berca pentru impozit pe salariu nereținut.

Autorul excepției consideră că art. 7 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 32/1991, republicată, încalcă prevederile art. 94 lit. a) din Constituție, în sensul că, deși prevede scutirea de plata impozitului pe salariu pentru deținătorii titlului de *Luptător pentru Victoria Revoluției Române din Decembrie 1989*, condiționează această scutire de conferirea titlului prin brevet. Se mai susține că, potrivit dispozițiilor art. 94 lit. a) din Constituția României, Președintele României conferă decorații și titluri de onoare, dar „constatarea calității de luptător pentru victoria Revoluției din decembrie 1989 este dată în atribuțiile comisiei special constituite prin Hotărârea Guvernului nr. 566 din 16 iulie 1996, iar nu în atribuțiile Președintelui României“. În aceste condiții, se

arată în final, dispozițiile art. 7 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 32/1991, republicată, încalcă prevederile constituționale.

Instanța nu și-a exprimat opinia în legătură cu excepția de neconstituționalitate ridicată, deși i-a fost solicitată de Curte, iar în temeiul art. 23 alin. (4) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare trebuia să o cuprindă.

Potrivit art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

În punctul de vedere al Guvernului se consideră că excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 7 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 32/1991 privind impozitul pe salarii, republicată, este neîntemeiată, deoarece, conform art. 2 din Legea nr. 42/1990, republicată, titlul de „*Luptător pentru Victoria Revoluției Române din Decembrie 1989*“ s-a instituit în semn de prețuire și de recunoștință pentru cei care au fost răniți în luptele pentru victoria Revoluției române din decembrie 1989, constituind un titlu de onoare în sensul art. 94 lit. a) din Constituție. Conferirea acestui titlu se poate face de către Președintele României, în condițiile prevăzute la art. 5 din Legea nr. 42/1990, republicată, sub sancțiunea nulității, și se atestă prin brevet. Se mai arată că Hotărârea Guvernului nr. 566/1996 pentru aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Comisiei pentru cinstirea și sprijinirea eroilor Revoluției din decembrie 1989, la care se face referire în motivarea excepției de neconstituționalitate, este adoptată pentru organizarea executării legii, iar nu pentru stabilirea unei proceduri diferite de conferire a titlului de onoare. În final, Guvernul invocă deciziile nr. 112 din 13 iulie 1999 și nr. 118 din 28 septembrie 1999 ale Curții Constituționale, prin care au fost respinse excepțiile de neconstituționalitate privind același text de lege și raportate la aceeași dispoziție constituțională.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

În temeiul art. 144 lit. c) din Constituție, precum și al art. 12 și al art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, Curtea Constituțională este competentă să soluționeze excepția de neconstituționalitate cu care a fost legal sesizată.

Obiectul excepției îl constituie dispozițiile art. 7 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 32/1991 privind impozitul pe salarii, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 185 din 12 august 1996, având următorul cuprins:

„Sunt scutite de plata impozitului prevăzut de prezenta lege următoarele categorii de persoane: [...]

e) urmașii eroilor-martiri ai Revoluției, precum și deținătorii titlului de Luptător pentru Victoria Revoluției Române din Decembrie 1989, conferit prin brevet, pentru veniturile realizate în cadrul funcției de bază;

Autorul excepției consideră că această dispoziție este neconstituțională, deoarece condiționează scutirea de plata impozitului pe salarii de conferirea titlului prin brevet. Or, drepturile celor distinși cu titlurile menționate se acordă de către o comisie, printr-un certificat de atestare a calității, în temeiul Hotărârii Guvernului nr. 566/1996. Se susține că teza referitoare la conferirea titlului prin brevet este contrară dispozițiilor art. 94 lit. a) din Constituție.

Norma constituțională [art. 94 lit. a)] invocată de autorul excepției are următorul cuprins: „*Președintele României îndeplinește și următoarele atribuții: a) conferă decorații și titluri de onoare;*”

Curtea Constituțională constată că dispozițiile art. 7 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 32/1991, republicată, au mai făcut obiectul controlului de constituționalitate, constatându-se concordanța acestora cu prevederile cuprinse în art. 94 lit. a) din legea fundamentală (de exemplu Decizia Curții Constituționale nr. 112 din 13 iulie 1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 506 din 19 octombrie 1999). S-a considerat că examinarea constituționalității prevederilor legale criticate trebuie făcută prin raportare la dispozițiile legii fundamentale, iar nu prin raportare la un act normativ, cum este o hotărâre a Guvernului, care are o forță juridică inferioară Constituției.

Curtea reține că atât considerentele, cât și soluțiile pronunțate în deciziile anterioare își păstrează valabilitatea și în cauza de față. În plus, susținerile autorului excepției, referitoare la instituirea unei proceduri speciale de acordare

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A. c), al art. 23 și al art. 25 din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 7 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 32/1991 privind impozitul pe salarii, republicată, ridicată de Ion Gioabă în Dosarul nr. 3.010/1999 al Tribunalului Buzău.

Definitivă.

Pronunțată în ședința publică din data de 14 decembrie 1999.

PREȘEDINTE,
prof. univ. dr. **Ioan Muraru**

Magistrat-asistent,
Marioara Prodan

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, str. Izvor nr. 2–4, Palatul Parlamentului, sectorul 5, București,
cont nr. 2511.1–12.1/ROL Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și nr. 5069427282 Trezoreria sector 5, București.

Adresa pentru publicitate : Serviciul relații cu publicul și agenții economici, București,
Str. Blanduziei nr. 1, sectorul 2, telefon 211.57.30.

Tiparul : Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, tel. 490.65.52, 335.01.11/2178 și 402.21.78,
E-mail: ramomrk@bx.logicnet.ro, Internet: www.monitoruloficial.ro

---